

Balaenoptera acutorostrata (dwergvinvis). Het dier van Scharendijke, bij Renesse, Schouwen, strandde ± 18 Nov. 1942. De kop was er afgeslagen door een zeemijn. De rest mat 7,50 m., zodat

p.4

het hele dier 9 m. lang was. Lengte borstvin 1,10 m. De linker-bekkenhelft, 25 cm. lang, ontving ik van den heer J. Viergever. Vermoedelijk een wijfje. Aantal borstplooien ruim 60. Dit zijn dan de "66 ribben op de buik", waar J. Bremer over spreekt in "Zeepaard" 1942 No. 6. Later is dit dier weggespoeld (29-11-42) en nog niet terug gevonden. Dit is ons 17de voorbeeld van deze soort. Een tweede exemplaar strandde bij Noordwijk a.Z., + 20-11-42. Lengte 8,5 m., geslacht vrouwelijk. Het is het 18de exemplaar en het 7de sedert September 1939, het begin van deze oorlog. Zeer geschonden; enkele delen en een manlijk foetus van 1,60 m. zijn in het museum te Leiden geborgen. Ook dit foetus had reeds borstplooien. De borstvin van de moeder was 1,05 m. lang. Het foetus is onderzocht door Dr. E.J. Slijper te Utrecht. Het was helaas reeds vrij erg vergaan. Deze drie laatste walvissen zijn in onze grote dagbladen vermeld.

Meer is er van aangespoelde cetacea in ons land niet te melden. Den berichtgevers wordt hartelijke dank gebracht voor hunne medewerking!

Rotterdam-C, Nieuwe Binnenweg 149. 31 December 1942.

 Het Zeepaard vol. 4 (=1944) pp. 21-23

DE NEDERLANDSE CETACEA VAN 1943, door Dr. A.B. van Deinse.

56735

Belangrijk is 1943 niet geweest; natuurlijk doordat de oorlog strandbetreding onmogelijk maakte, uitgezonderd op enkele eilanden in Zuid en Noord. Toch zijn er nog 12 exemplaren van deze orde gevonden, Phocaena, die er steeds is, niet medegeteld. Vier verschillende geslachten zijn opgemerkt, t.w. Tursiops met 9 strandingen, Orcinus met 2, Delphinus met 1 en Phocaena met vele strandingen.

De gevallen van Tursiops (Tuimelaar) zijn de volgende:

1. September 1942, gemeld 1-I-1943, van Vlieland. Lengte 4 meter.
2. Juli 1943, van Oostkapelle, Walcheren. Lang 3,25 m. Materiaal ervan in Leiden.
3. Juli 1943, Vlieland. Lang 3,25 m.
4. September 1943, Vlieland. Lang 3,20 m.
5. September 1943, Wieringen. Lengte ? Schedel in Leiden. (Rijksmuseum van N.H.)
6. Juni 1943, Texel, 3,55 m.
7. Juli 1943, Texel, 3,60 m.
8. Juli 1943, Texel, 3,50 m.
9. Augustus 1943, Vlieland, 3,20 m.

Geslachten zijn niet vermeld; verreweg de meeste dieren zijn verloren gegaan.

Orcinus orca.

1. 8 Juli 1943, Terschelling, plm. 5,30 m. lang. Wijfje, zwanger van een embryo van 1,25 m. De moeder strandde levend. Beide, helaas, verloren gegaan.
2. 20 Juli 1943, Terschelling, lengte ?, geslacht ? Strandde "wat verder op 't strand". Ook weer verloren gegaan. Behoorde vermoedelijk bij No.1. In overeenstemming hiermede is, dat in Augustus 1943 een orka gevonden werd op het Duitse waddeneiland Juist, naar mededeling van den Heer J.Viergever.

Delphinus delphis (gewone dolfijn).

1. September 1943 bij Noordwijk aan Zee. De zeer mooie schedel is te Leiden. Lengte en geslacht onbekend. Dit is de enige, die bekend werd in 1943.

Phocaena phocaena (bruinvis).

De Heer J.Viergever meldde mij 4 strandingen van Schouwen, 2 jonge dieren en 2 oudere. De dieren zijn uit Juli (1), Augustus (2) en September (1). Puntsnuitbruinvissen en lintstaartbruinvissen (zie vorig jaarverslag van mij in Zeepaard 1943 - 1)

p.22

werden in 1943 niet gemeld.

In December 1943 meldde de uitgever H.J.Paris te Amsterdam mij, dat het boek: "De fossiele en recente cetacea van Nederland", uit 1931, is uitverkocht. Op 7 Jan.1944 was het juist 12½ jaar geleden dat het werk uitkwam. Tot en met 1930 werden er 211 dieren in behandeld, waaronder 9 "grote vissen" en 3 "Delphiniden", waarvan geen namen bekend zijn. Er blijven dus 199 dieren met wel bekende namen over, die zich naar de 20 hier bekende soorten laten verdelen volgens de eerste tabel der hierbij gevoegde lijst. Daarnaast staat tabel twee, met de aantallen dieren tot en met 1943. Totaal zijn er dit nu 362, zodat er 163 dieren zijn bijgekomen! Dit is bereikt in 13 jaar; dus haast 13 per jaar gemiddeld. Men vergelijkte verder de lijst.

Strandingen van Nederlandse Cetacea in 20 soorten sedert 808.

<u>No.</u>	<u>Soorten.</u>	<u>T.m. 1930.</u>	<u>T.m. 1943.</u>
1.	Physeter macrocephalus (Potvis)	41.	45. 2 strand., 2 uit litt.
2.	Kogia breviceps (Dwergpotvis)	1.	1.
3.	Monodon monoceros (Narwal)	1.	1.
4.	Delphinapterus leucas (Witte walvis)	0.	1. Nieuw.
5.	Mesoplodon bidens (Spitssnuitdolfijn)	4.	5.
6.	Hyperodon rostratus (Butskop)	7.	12!
7.	Phocaena phocaena (Bruinvis)	Is er steeds.	Is er steeds.
8.	Orcinus orca (Orka)	11.	19!
9.	Pseudorca crassidens (Valse orka)	0.	2. Nieuw.
10.	Globicephalus melas (Griend)	9.	9.

<u>No.</u>	<u>Soorten.</u>	<u>T.m. 1930.</u>	<u>T.m. 1943.</u>
11.	Grampus griseus (Gramper)	2.	2.
12.	Delphinus delphis (Gewone dolfijn)	4.	30. 7,5 x !
13.	Steno rostratus (Snaveldolfijn)	1.	1.
14.	Tursiops tursio (Tuimelaar)	57.	158. 101 erbij!
15.	Lagenorhynchus albirostris (Witsnuitdolfijn)	5.	9!
16.	Lagenorhynchus acutus (Witzijdedolfijn)	1.	1.
17.	Eschrichtus gibbosus	0.	3. Nieuw.
18.	Balaenoptera physalus (Gewone vinvis)	43.	44.
19.	Balaenoptera borealis (Noordse vinvis)	1.	1.
20.	Balaenoptera acutorostrata (Dwergvinvis)	11.	18!
Totalen		199.	362.

No. 1 ging met 4 gevallen vooruit; 2 strandingen in 1937 en 2 gevallen uit oude litteratuur, gevonden door Prof.Dr.H.Boschma en mij.

No. 4 is nieuw. Hierover zal binnenkort een stukje verschijnen van Dr.G.Junge uit Leiden en mij.

No. 6 ging enorm vooruit!

No. 8 eveneens!

No. 9 nieuw, met 2 gevallen.

No.12 nam van 4 tot 30 strandingen toe! Delphinus delphis wordt meer en meer gevonden de laatste jaren.

No.14 kreeg er N.B. 101 gevallen bij!

No.15 verdubbelde bijna!

No.17 komt nu uit met 3 zeer oude gevallen, waarover Dr.Junge, Leiden, en ik een studie publiceerden.

No.20 steeg van 11 tot 18 gevallen.

De niet genoemde nummers vertonen niets bijzonders. Trots de oorlog zijn de laatste jaren dus in vele opzichten mooi geweest op cetologisch gebied.

Het kan nog beter worden, zodra het strand weer betreedbaar wordt! Een ieder werke dan hard mede! Den melders, het zijn er velen, een woord van warmen dank en erkentelijkheid voor hun toewijding en uitstekende hulp, zonder welke dit onderzoek onmogelijk zou zijn!

Nieuwe Binnenweg 149, Rotterdam-C.
